

УРОК 44. ОСОБЛИВОСТІ ГЕОГРАФІЧНОГО ПОЛОЖЕННЯ АФРИКИ. СКЛАД РЕГІОНУ. СУЧАСНА ПОЛІТИЧНА КАРТА. РАЙОНИ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ, ПРОЯВІВ ТЕРОРИЗМУ

Очікувані результати НППД: учні називають склад регіону, розрізняють форми державного правління і територіального устрою країн Африки, наводять приклади різних типів та підтипів країн за рівнем економічного розвитку;

Розвивальна та виховна мета: розвивати вміння висловлювати й тлумачити поняття, думки, почуття, факти та погляди 1; формувати вміння застосовувати науковий метод, аналізувати, формулювати гіпотези, робити висновки 4; виховувати самостійність, наполегливість, уміння долати труднощі.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань.

Обладнання: підручники, атласи, політична карта Африки.

Опорні та базові поняття: ЕГП, колонія, республіка, монархія, унітарна країна, федеративна країна, збройний конфлікт, сепаратизм, тероризм.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ЧУТТЄВОГО ДОСВІДУ Й ОПОРНИХ ЗНАНЬ УЧНІВ

Які регіони було досліджено протягом вивчення курсу?

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Останній регіон світу, що підлягає вивченню в курсі «Регіони та країни», — Африка. Багато вчених вважають, саме Африканський континент був прабатьківщиною людства.

Під час археологічних розкопок тут були виявлені численні знахідки, що свідчать про перебування перших людей, які жили більше ніж два мільйони років тому. В Африці з'явилися перші могутні держави стародавнього світу: Давній Єгипет, царство Аксум, Карфаген. Однак нині Африканський регіон є найвідсталішим та найбіднішим з усіх регіонів світу, приблизно половина його населення на південь від Сахари отримує за день праці менше 5 дол. США на одну особу, а загалом понад 200 млн африканців потерпають через недоїдання.

Для того щоб зробити висновки про причини такої ситуації, спочатку слід дослідити загальні передумови економічного розвитку регіону.

Повідомлення теми, цілей і завдань уроку

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Склад регіону

Робота з картами атласу

Завдання. Назвіть субрегіони Африки та найбільші країни, що входять до їх складу.

1. Північна Африка — Алжир, Єгипет, Марокко, Лівія, Судан, Туніс.
2. Східна Африка — Ефіопія, Замбія, Зімбабве, Мадагаскар, Сейшельські Острови, Сомалі, Танзанія.
3. Західна Африка — Гана; Гвінея, Нігерія, Сенегал.
4. Центральна Африка — Ангола, Габон, Демократична Республіка Конго.
5. Південна Африка — Намібія, ПАР.

2. Географічне положення

Омивається Атлантичним океаном, Середземним морем, Індійським океаном, Червоним морем; берегова лінія порізана слабо, мало зручних заток і бухт; наближеність до Європи та Азії; Гібралтарська протока, Суецький канал.

Завдання. Охарактеризуйте та порівняйте ЕГП субрегіонів Африки. Зробіть відповідні висновки.

3. Політична карта

Запитання. Пригадайте, які європейські держави мали колонії на африканському континенті.

Наймолодший регіон світу. Понад 60 держав і залежних країн. У минулому майже всі африканські держави були європейськими колоніями (Франції, Великої Британії, Бельгії, Португалії, Німеччини, Іспанії, Італії). Процес формування політичної карти триває (Південний Судан — 2011 р.).

Більшість — унітарні республіки з президентською формою правління (часто прихована диктатура). Федеративні: Нігерія, Ефіопія, Сомалі, Південний Судан, Судан. Конституційні монархії: Марокко, Лесото, Свазіленд.

4. Типи країн за рівнем економічного розвитку

Південна Африка — «переселенська країна», однак порівняно з Австралією, або Новою Зеландією рівень розвитку економіки та показники ВВП одну особу значно менші.

Всі інші держави — країни, що розвиваються. З порівняно зрілою структурою господарства: Єгипет, Марокко, Туніс; нафтодобувні країни: Нігерія, Алжир, Лівія. Найбідніші: Сомалі, Ефіопія, Південний Судан, Демократична Республіка Конго, Нігер, Руанда, Танзанія.

5. Райони збройних конфліктів, проявів тероризму

Виступи учнів, що отримали випереджальне завдання з повідомленнями про збройні конфлікти та прояви тероризму в Африці

Прикордонні суперечки: між Сенегалом і Мавританією, Лівією й Чадом, Сомалі та Ефіопією тощо. Прояви сепаратизму та тероризму: Руанда, Лівія, Ангола, Сомалі, Судан, ДРК, Сьєрра-Леоне.

Обговорення причин конфліктів в Африці

- 1) колоніальне минуле, проведення кордонів без урахування етнічних кордонів;
- 2) етнічна та релігійна строкатість;
- 3) боротьба за ресурси;
- 4) економічна відсталість;
- 5) політична незрілість;
- 6) втручання «третьох сил» (найвпливовіших держав та угруповань світу).

VI. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

Завдання. Позначте на контурній карті субрегіони Африки та найбільші країни кожного з них.

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Підручник, опрацювати § _____ .
2. Дослідження. Кордони на політичній карті Африки: особливості делімітації та демаркації.